

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny–Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

2 Protokolant: prot. sąd. Natalia Komorniczak

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2020 r.

sprawy **B. M. (M.)**

oskarżonego z art. 157 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szamotułach

z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt II K 992/18

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, uznając że ryczałt za doręczenia pokrywa zasądzone od oskarżonego 300 zł i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 100 zł.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 422/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

o.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 25 lutego 2020 r., sygn. akt II K 992/18

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

na niekorzyść

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC

ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu w tej sprawie czynu zabronionego, opartym na nieprzekonywujących, niekorzystnych dla podsądnego dowodach i tendencyjnej ich ocenie.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>W pierwszej kolejności należało wskazać, że chociaż obrońca wskazał w apelacji jedynie jeden zarzut to poruszał on w tym środku odwoławczym także kilka zagadnień procesowych. Takie działania podmiotu fachowego nie powinny mieć miejsca, gdyż wszystkie uchybienia jakich skarżący dopatruje się w wydanym wyroku powinny być wyraźnie ujęte w ramach konkretnych zarzutów. Sąd odwoławczy dostrzegając ten brak spójności pomiędzy treścią zarzutu a uzasadnieniem apelacji, odniesienie się poniżej do wszystkich poruszonych przez obrońcę zagadnień, które dotyczą sfery przeprowadzenia prawidłowo postępowania dowodowego oraz oceny dowodów zgromadzonych w tej sprawie.</p> <p>W pierwszym zatem rzędzie Sąd odwoławczy rozpoznał zarzuty dotyczące kwestii dowodowych i uznał, że przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena dowodów była prawidłowa i uwzględniała w wymaganym</p>		

stopniu dyrektywy z art. 7 kpk, a więc zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego. Znamiennym jest, iż Sąd I instancji w treści uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia wyraźnie wymienił wszystkie dowody, którym przyznał przymiot wiarygodności, a także wyodrębnił te, które na przypisanie takiej cechy nie zasługiwały. Nie zabrakło też w uzasadnieniu wskazania powodów, które wpłynęły na takie a nie inne ukształtowanie oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy po wnikliwym i dokładnym zapoznaniu się z aktami sprawy nie dostrzegł powodów, które przemawiałyby za tym by w jakikolwiek sposób podważać słuszność przedstawionej w uzasadnieniu wyroku oceny materiału dowodowego.

Konieczne jest jeszcze zwrócenie uwagi, że obrońca B. M. podważając słuszność oceny dowodów nie powołał konkretnych zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy czy doświadczenia życiowego, które miałyby zostać naruszone przez Sąd Rejonowy przy wykonywaniu tej czynności. Apelujący uchybienia w tej kwestii łączył de facto jedynie z tym, że okoliczności wynikające z dowodów, którym Sąd Rejonowy przyznał przymiot wiarygodności były odmienne aniżeli to co podawał w swoich wyjaśnieniach podsądny. Obrońca działając w taki sposób zdaje się zapominać, iż podnoszenie zarzutu opartego jedynie na odmiennej ocenie dowodów dokonanej przez skarżącego, bez wskazania błędów natury faktycznej, logicznej, usterek w rozumowaniu, oparcia się na nieujawnionym materiale dowodowym albo oparcia się tylko

na części materiału dowodowego, nie może prowadzić do podważenia wyroku Sądu I instancji. We wniesionej w niniejszej sprawie apelacji skarżący tak właśnie czynił, skoro przedstawił jedynie własną, odmienną od dokonanej przez Sąd I instancji ocenę dowodów i to taką, która nie respektowała wymogu uwzględnienia całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności. Ten przewidziany w art. 410 kpk obowiązek dotyczy nie tylko sądu przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy, ale także powinien być przestrzegany w środkach odwoławczych przez skarżących. Bez tego zawarte tam rozważania zawsze będą oceniane jako nieuprawnione, a więc i dowolne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt II KK 135/19, opubl. Legalis nr 1922670).

Podkreślić jeszcze należy, że Sąd Rejonowy dokonując weryfikacji materiału dowodowego pod kątem jego wiarygodności wziął pod uwagę konflikt istniejący od dłuższego czasu pomiędzy oskarżonym i pokrzywdzoną S. O., w który zaangażowani są również najbliżsi członkowie ich rodzin, a zwłaszcza rodzice stron. Sąd I instancji dokonując oceny poszczególnych dowodów jak najbardziej tą okoliczność uwzględniał. Zdaniem Sądu odwoławczego w pełni trafny był wniosek Sądu niższej instancji, iż w tej konkretnej sprawie mimo istniejącego konfliktu oraz osobistego zainteresowania pokrzywdzonej wynikiem sprawy to jej zeznania należało uznać za wiarygodne w całości. Znamiennym jest, iż wskazania S. O. znajdowały odzwierciedlenie w treści nagrania audio z dnia 14 października 2017 r. oraz zeznaniach niezwiązanej

z żadną ze zważnionych stron osoby – sąsiadki W. J.. Ponadto dokument medyczny – sprawozdanie z badania sądowo-lekarskiego z dnia 16 października 2017 r. i stwierdzone obrażenia ciała wykazywały zgodność z wersją zdarzenia podawaną przez oskarżycielkę prywatną S. O.. Tymczasem, wbrew temu co zgłaszał obrońca, wyjaśnienia oskarżonego nie mogły wręcz być spójne z zeznaniami jego matki M. M., gdyż podsądny odmówił składania wyjaśnień. Z kolei zeznania jego matki M. M. były sprzeczne z pozostałymi, słusznie uznanymi za wiarygodne i miarodajne dowodami. Pomocniczo, należało uwzględnić, że świadek ta została prawomocnie skazana za przestępstwo z art. 212 § 1 kk i art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione na szkodę oskarżycielki prywatnej S. O. (sygn. akt II K 856/18 SR w Szamotułach oraz sygn. IV Ka 921/19 SO w Poznaniu) właśnie w czasie inkryminowanego zdarzenia będącego przedmiotem tej sprawy. W tamtym procesie nie zostały przyjęte do ustaleń faktycznych twierdzenia M. M. jakoby nie znieważała i nie zniesławiła S. O., a było to istotnie powiązane z jej wskazaniami, że to S. O. miała ją atakować fizycznie. Słusznie na ten aspekt tego koronnego dowodu obrony zwrócono uwagę w odpowiedzi na apelację (pismo procesowe z dnia 29.06.2020 r.). W takich okolicznościach brak było podstaw by dać wiarę zeznaniom świadka M.M.co do przebiegu zdarzenia, jak wskazywał w apelacji obrońca, skoro nie pozostawały one w korelacji z pozostałym zasługującym na akceptację materiałem dowodowym.

Nieuzasadnione okazały się także uwagi apelującego poczynione w odniesieniu do wartości dowodowej nagrania dźwiękowego przedłożonego do akt sprawy przez pokrzywdzoną. Sąd Okręgowy po zapoznaniu się z tym dowodem nie miał żadnych wątpliwości, że było ono autentyczne, w treści nie miało cech prowokacji i przedstawiało rzeczywisty przebieg wydarzeń, które rozegrały się w dniu 14 października 2017 r. w R.. Treść tego nagrania współgra z zeznaniami pokrzywdzonej oraz świadka W. J.. Sąd Rejonowy słusznie nie dostrzegł z urzędu potrzeby dodatkowej weryfikacji tego dowodu przez biegłego. Zupełnie chybione były więc wywody obrońcy o konieczności poddania treści omawianego nagrania analizie psychologicznej. Przede wszystkim żaden tego typu wniosek dowodowy nie został złożony ani w toku postępowania przed Sądem I instancji, ani też formalnie w postępowaniu apelacyjnym. Prawdą jest, że we wnioskach końcowych apelacji obrońca wniósł ewentualnie (na wypadek nie uwzględnienia głównego wniosku o uniewinnienie) o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szamotułach celem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa. Trudno jednak uznać takie ewentualne wskazanie za wniosek dowodowy, który powinien być sformułowany wprost we wniesionym środku odwoławczym. Nawet gdyby jednak uznać ten tak niefortunnie sformułowany w apelacji wniosek za wniosek dowodowy to bez wątpienia byłby to wniosek spóźniony, gdyż nic nie stało na przeszkodzie by złożyć go w postępowaniu

rozpoznawczym w I instancji. Prekluzją dowodową z art. 427 § 3 kpk objęty byłby zatem taki wniosek dowodowy, a tłumaczenie obrońcy, że potrzebę przeprowadzenia w/wym dowodu stwierdził po przeprowadzeniu całościowej oceny sprawy i zapoznaniu z pisemnym uzasadnieniem wyroku jest oczywiście nieskuteczne.

Obrońca twierdził także, że w przedmiotowej sprawie niezbędne było zastosowanie przez Sąd Rejonowy zasady in dubio pro reo z art. 5 § 2 kpk z uwagi na wystąpienie niedających się usunąć wątpliwości. Także i ten zarzut był całkowicie nieuzasadniony. Przede wszystkim należy wyjaśnić, iż w przepisie art. 5 § 2 kpk nie chodzi o wątpliwości stron procesu, lecz wątpliwości nasuwające się na tle materiałów danej sprawy organowi procesowemu, który powinien dążyć do ich usunięcia. W takiej sytuacji Sąd winien zmierzać do wyeliminowania zaistniałych wątpliwości w drodze uzupełnienia postępowania dowodowego i dopiero, gdy po wykorzystaniu istniejących możliwości wątpliwość istnieje nadal, winien sięgnąć po regułę z art. 5 § 2 kpk. Tym samym zasada ta ma zastosowanie dopiero wówczas gdy zostały wyczerpane wszystkie możliwości poznawcze w postępowaniu. W sytuacji zaś, gdy ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary tej lub innej grupie dowodów, ewentualne zastrzeżenia skarżącego co do wiarygodności konkretnego dowodu, mogą być rozstrzygane jedynie na płaszczyźnie utrzymania się przez sąd w granicach sędziowskiej swobodnej oceny dowodów określonej w art. 7 kpk (postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 4 czerwca 2019 r., V KK 167/19, Legalis nr 1967625).

W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy dysponował szerokim spectrum dowodów, które były wystarczające (po ich prawidłowym oceniu przez Sąd) dla poczynienia trafnych i niewątpliwych ustaleń faktycznych.

W ocenie Sądu odwoławczego nie zaistniały żadne niedające się usunąć wątpliwości, które należałoby rozstrzygnąć na korzyść B. M.. Wiarygodne zeznania pokrzywdzonej, zeznania świadków W. J., Z. O., Z. O. (1) sprawozdanie z badania sądowo-lekarskiego oraz nagranie audio nie pozostawiały żadnych wątpliwości, że w dniu 14 października 2017 r. B. M. najpierw popychał w stronę pokrzywdzonej drzwi sypialni, co spowodowało uderzenie nimi pokrzywdzonej, a następnie w korytarzu przytrzymał ją za przedramiona, powodując powstanie u S. O. obrażeń, które naruszały czynności narządów ciała na czas nie dłuższy aniżeli 7 dni.

Reasumując powyższe, należało wskazać, że wszelkie uwagi obrońcy dotyczące oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy oraz istnienia w tej sprawie niedających się usunąć wątpliwości okazały się nietrafione. Zgromadzony w sprawie wiarygodny materiał dowodowy dawał wystarczające podstawy by w sposób jednoznaczny ustalić przebieg zdarzenia z dnia 14 października 2017 r. i przypisać B. M. odpowiedzialność karną za popełniony przez niego czyn wyczerpujący wszystkie ustawowe znamiona przestępstwa z art. 157 § 2 kk.

<p>W takim przypadku także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych podniesiony w apelacji Sąd Okręgowy musiał uznać za nieuzasadniony. Warto w tym miejscu jeszcze dodać, że poczynienie przez Sąd I instancji znacznej części ustaleń na podstawie dowodów oskarżenia, a nie dowodów obrony nie oznacza wcale, iż doszło do uchybienia regułom procedowania w zakresie oceny materiału dowodowego. Sąd Rejonowy nie był bowiem zobowiązany do ustalania stanu faktycznego w sprawie wyłącznie w oparciu o wskazania korzystne dla podsądnego w sytuacji kiedy okazały się one niewiarygodne.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana wyroku i uniewinnienie oskarżonego B. M. od popełnienia zarzucanego mu czynu, względnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szamotułach celem przeprowadzenia, na podstawie analizy nagrania, dowodu z opinii biegłego psychologa, który miałby ocenić, czy treść tego nagrania jest spontaniczna, czy też są tam elementy prowokacyjne.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Brak podstaw do uwzględnienia wniosku z uwagi na niezasadność omówionego w tym miejscu zarzutu. Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie został oceniony przez Sąd Rejonowy w sposób całkowicie obiektywny,</p>		

pełny i prawidłowy. W efekcie tego również ustalenia faktyczne oparte na tak ocenionych dowodach były trafne. Ponadto w badanej sprawie, wbrew stanowisku apelującego, nie zaistniały żadne niedające się usunąć wątpliwości, które należałoby rozstrzygnąć na korzyść podsądnego zgodnie z zasadą in dubio pro reo. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia nie potwierdziła słuszności stanowiska obrońcy o konieczności ingerencji w ten wyrok poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu. Nie ujawniły się również żadne powody umożliwiające Sądowi II instancji wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Natomiast wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa połączony z wnioskiem o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, gdyby uznać go za wniosek dowodowy, był spóźniony, o czym była już mowa w poprzedniej części uzasadnienia. Wobec tego brak było też powodów aby uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, co jest procesowo dopuszczalne w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 kpk albo gdy jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy w całości.	
Zwiąźle o powodach utrzymania w mocy	
Powodem utrzymania wyroku w mocy jest całkowita niezasadność zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego, jak też brak podstaw wskazanych w art. 439, 440 i 455 kpk, uzasadniających zmianę lub uchylenie wyroku poza granicami zarzutów i wniosków apelacji.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiąźle o powodach zmiany	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąźle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	<p>Zgodnie z art. 636 § 1 kpk w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego wniesionego przez oskarżonego ma on obowiązek ponieść koszty procesu. Koszty te zgodnie z art. 616 § 1 kpk obejmują: koszty sądowe, na które składają się wydatki poniesione przez Skarb Państwa w toku postępowania oraz opłaty. Na podstawie art. 636 § 3 kpk przywołane regulacje stosuje się odpowiednio w sprawach z oskarżenia prywatnego.</p> <p>Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, uznając że ryczałt za doręczenia pokrywa</p>

zasądzone od oskarżonego 300 zł. Ponadto na podstawie art. 1, art. 3 ust. 1 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) wymierzył mu opłatę w kwocie 100 zł za II instancję.

7. PODPIS

Hanna Bartkowiak